

De kunst van het mislukken

Als keramist kom je dikwijls voor verrassingen te staan en is falen een deel van de lange weg. Het is goed om weten dat dit gebeurt, zowel bij beginners als professionals. Bij de eerste groep is mislukken meer te wijten aan onkunde en gebrek aan ervaring, bij de tweede aan overmoed en te grote zelfzekerheid..

Niet het falen zelf is belangrijk maar de manier waarop je er mee omgaat.

Mislukken is verbonden met slagen, het is omdat het ene bestaat dat het andere er ook is. 'Mislukken' bestaat niet op zichzelf maar is aan verandering onderhevig.

Er zijn verschillende redenen waarom een keramisch werk als mislukt wordt beschouwd, maar daarom is dat niet altijd het geval.

Hierbij enkele mogelijke scenario's.

- Het werk is niet geworden wat hij of zij verwachtte, de teleurstelling en de frustratie zijn groot. Maar hoeft het daarom zo te zijn? Het werk toont zich alleen anders dan vooropgesteld en iemand anders in je omgeving heeft geen moeite mee. Wanneer je er wat tijd overheen laat gaan, slaag je erin je eerste visie los te laten en bekijk je het werk op een andere manier.
- Misschien is het werk gebarsten, gescheurd of vertoont het glazuur technische mankementen. Toch kan deze onverwachte wending de creatie interessanter maken, door deze te accepteren zoals ze is, er open voor te staan en er iets mee te doen. Door de creatie niet langer te beschouwen als een eindpunt maar als in een overgangsfase kan je ermee verder werken, net zo lang tot er een bevredigend resultaat tevoorschijn komt. Herglazuren, herbakken, zandstralen, af- en doorslijpen behoren tot de mogelijkheden.
- Zelfs wanneer het werkstuk het finaal laat afweten, kan dit nog een uitnodiging zijn om opnieuw te beginnen met de opgedane ervaring. Door de oorzaken op te sporen, het waarom van de scheur of de barst, de fout in het glazuur of de klei, de misrekening van de t° kan je de volgende keer beter gewapend aan de slag.

Mislukken, falen heeft echter nog een andere impact op ons leven:

- De kunst van het mislukken en de manier waarop we ermee omgaan heeft veel te maken met onze ingesteldheid, de manier waarop we leren en ons zelfbeeld. De visie die je hebt op de ontwikkeling van je kwaliteiten heeft belangrijke consequenties voor je leerhouding. Liggen menselijke capaciteiten vast of kunnen ze zich ontwikkelen?
- Daar we in een prestatiegerichte maatschappij leven, zijn onze persoonlijke doelstellingen dikwijls meer gericht op presteren en competitie, op het behalen van optimale resultaten dan op het ontwikkelen van onze vaardigheden. Aan de basis ligt het onderscheid tussen een geesteshouding die statisch is en een die verandering toelaat.
- In het hier opvolgend hoofdstuk geeft psychologe Carole Dweck ons een visie op deze twee verschillende manieren van denken. In de realiteit komen ze zelden elk apart voor. Op sommige terreinen hebben mensen een meer statische denkwijze (vb op leeftijd geslacht) en op andere een meer dynamische kijk. (vb ontwikkeling) Het belangrijkste is dat we onze denkwijze kunnen aanpassen indien nodig om vrijer te worden en meer in staat te zijn om te groeien.

Statische mindset¹ (gefixeerde denkwijze)

Iemand met deze geesteshouding gaat ervan uit dat intelligentie en vaardigheden vast staan. Hij vermijdt uitdagingen, want dan kun je fouten maken. Hij zoekt steeds bevestiging voor zijn intelligentie, persoonlijkheid of karakter. Het draait om succes hebben, slim overkomen, geaccepteerd worden en een winnaar voelen. De grote angst is falen, dom overkomen, afgewezen worden en een verliezer voelen.

Inspanning is zinloos, want als je echt een genie bent, dan hoef je je niet in te zetten. Je bent begiftigd met talenten of niet. Het succes van anderen even als kritiek zien ze als een bedreiging. Er is weinig sprake van ontwikkeling en er wordt minder bereikt dan mogelijk is. Voor zo iemand is mislukken nefast voor zijn ego en hij of zij leidt sowieso gezichtsverlies. Hij of zij heeft de neiging dit op zich zelf te betrekken en het op te vatten als een persoonlijk falen ten koste van het zelfvertrouwen.

¹ C.S Dweck 'Mindset (the new psychology of success-Random House USA inc)

Op groei gerichte mindset / growth mindset(op groei gerichte bewustzijn)*

Mensen zijn verschillend als het gaat om talent, interesse en temperament, Er is steeds een mengeling van beide uitgangspunten maar iedereen is in staat om te veranderen door te leren en ervaringen op te doen. Iemand met deze houding gaat er vanuit dat je je basiskwaliteiten kunt ontwikkelen door er moeite voor te doen. Dit zorgt ervoor dat hij of zij graag wil leren. Met een bewustzijn dat de ware potentie van de mens onbekend is en dat het niet te voorspellen is wat hij kan bereiken door jarenlang te werken en te oefenen.

Hij of zij is blij met uitdagingen en geeft niet op bij tegenslag. Inspanning is de weg tot meesterschap. De liefde om jezelf volledig in te zetten en vol te houden stelt deze mensen in staat om zich door de moeilijkste perioden van hun leven heen te slaan.

Iemand met een op groei gerichte geest leert van kritiek en laat zich inspireren door het succes van anderen. Het resultaat is dat je een steeds hoger niveau bereikt. Voor wie verandering toelaat, maken falen en mislukken deel uit van het leerproces. Zij betrekken dit niet op zichzelf en zijn er minder of niet aan onderhevig.

Verandering is mogelijk

We kunnen ingrijpen in onze manier van denken.. Alleen al als je weet dat er verschillen zijn, kan dat ervoor zorgen dat je anders denkt en reageert Bij het veranderen speelt de interne monoloog een grote rol. De monoloog die gericht is op veroordelen moet veranderen in een monoloog die aanstuurt op ontwikkeling. Kennis over de werking van het brein kan bijdragen aan deze verandering. Recent hersenonderzoek laat zien dat het brein lijkt op een spier: hij wordt sterker als je hem vaker gebruikt. Bij het leren ontstaan er nieuwe, kleine verbindingen. Hoe meer je jezelf uitdaagt om te leren, hoe meer hersencellen ontstaan. Het resultaat? Een gezonder, scherper en creatievere geest.

Om echt creatief te zijn moet je dus durven blootstellen aan mislukking.

Geert Van der Borcht